

การปรับตัวในการจัดงานอีเวนต์เชิงวัฒนธรรม
หลังสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19
กรณีศึกษา: กิจกรรมงานรำลึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
Adapting to Cultural Event Organization after
the Covid-19 Pandemic: A Case Study of Activities
in Memorial of King Naresuan the Great
in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

(Received: Sep 16, 2022 Revised: Dec 20, 2022 Accepted: Dec 25, 2022)

ตรีธวัจน์ มีสมศักดิ์¹

Treethawat Meesomsak

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นถึงการปรับตัวของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หลังจากสถานการณ์เกิดโรคระบาดโควิด-19 โดยกรณีศึกษา คือพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เป็นเมืองมรดกโลก โดยมีทุนทางวัฒนธรรมเป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรมเป็นหลัก ใช้วิธีศึกษาข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ประกอบกับการลงพื้นที่สังเกต การดำเนินการจัดกิจกรรม พบว่ากิจกรรมดังกล่าวได้จัดขึ้นหลังจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ภายใต้โครงการพัฒนาและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ศาสนา โดยมีการจัดกิจกรรมย่อยคือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมใช้ชื่อในการจัดกิจกรรมว่า

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ E-mail: Treethawatcmru@gmail.com

งานรำลึกพระนเรศวรมหาราช โดยมีการปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมมาจำนวน 2 ครั้ง เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตั้งแต่ปี พ.ศ.2564 และได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไป เมื่อวันที่ 24 - 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 รวม 5 วัน ใช้กลยุทธ์ในรูปแบบการจัดงานอีเวนต์เป็นรูปแบบหลักของการดำเนินงาน โดยมีกิจกรรมหลักภายในงานคือ มหรสพทางด้านศิลปะการแสดง นำเสนอผ่านรูปแบบ แสง สี เสียงสื่อผสม ดำเนินเรื่องราวทางประวัติศาสตร์มหาวีรกรรมของสมเด็จพระนเรศวรเทศกาลอาหารพื้นเมือง ประกอบกับการเสวนาทางวิชาการ อีกทั้งมาตรการทางด้านการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด-19 ที่เข้มข้นโดยผู้เข้างานต้องแสดงผลการตรวจเชื้อโควิดภายใน 72 ชั่วโมง หรือแสดงใบยืนยันการฉีดวัคซีนจำนวน 2 เข็มเป็นอย่างน้อย โดยมีเจ้าหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ร่วมดำเนินการ อีกทั้งการใช้ระบบฐานข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อป้องกันการแสดงข้อมูลที่ผิดพลาด อีกทั้งมีการปิดทางเข้าออกพื้นที่บริเวณงานอย่างรัดกุมประกอบกับการสุ่มตรวจ ATK ในพื้นที่บริเวณการจัดงานนับว่าเป็นการปรับตัวเชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรมของการจัดกิจกรรมในบริบทปัจจุบัน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยว โรคระบาดโควิด-19 อีเวนต์ ศิลปะการแสดง

Abstract

This academic article is intended to illustrate adaptation of organizing cultural tourism activities after the Covid-19 pandemic. The case study was the area of Phra Nakhon Si Ayutthaya province, which is a world heritage city and whose main activities are driven by the cultural capital. The study was conducted using an unstructured interview method along with visiting the area to observe the activities carried out. It was found that the event was held after the situation of the Covid-19 pandemic under the project for developing and connecting historical and religious tourist attractions, in which there was a sub-activity to promote historical and cultural tourism entitled the memorial event of King Naresuan, the Great. The event had been postponed twice due to the spread of COVID-19 since 2021 and was completed during 24-28 February, 2022, by using the event styling strategy as a primary mode of operation. The main activity in the event was a performance of performing arts presented in the form of light, color, sound, mixed media, and the story of King Naresuan's great heroism and local food festivals together with academic discussions. In addition, surveillance control measures of the COVID-19 pandemic were concentrated by the participants who were required to show either their results of COVID-19 testing within 72 hours or vaccination certificates (at least 2 doses) issued by the Ministry of Public Health together with their ID cards. Besides, all entrances and exits to the event area were tightly closed while ATK testing was randomly performed

in the event area, which is considered a concrete proactive adjustment of the activities in the current situation.

Keywords: Cultural Tourism, Tourism Promotion,
The COVID-19 Pandemic, Event, Performing Arts.

บทนำ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหนึ่งจังหวัดที่มีการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ หลายจุดมุ่งหมายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวนั้น ๆ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นรูปแบบหนึ่งที่มีความนิยมมากจากนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยบริบทวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้นสามารถแบ่งได้ เป็น 2 กลุ่มหลัก (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2560, น. 27) คือ 1) วัฒนธรรมด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุสามารถจับต้องสัมผัสหรือถ่ายภาพบันทึกความทรงจำได้ 2) วัฒนธรรมในด้านนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้ และแสดงออกมาทางประเพณีตามเทศกาลต่าง ๆ วัฒนธรรมเหล่านี้ นับเป็นส่วนในการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างดี และยังสอดคล้องตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 4: การสร้างความสมดุลให้การท่องเที่ยวไทย (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560, หน้า 10) ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่มในเรื่องของการส่งเสริมวิถีไทย อีกทั้งในเรื่องการสร้างเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวจากสถานการณ์โรคระบาดที่ผ่านมา โดยจัดกิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยว เช่น จัดกิจกรรม เทศกาล ประเพณี ขณะที่แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560, น. 7) ซึ่งได้รวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไว้ในกลุ่มพื้นที่นี้ด้วย

การท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน เป็นการท่องเที่ยวที่มีจุดร่วมกันในด้านของวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตริมสายน้ำ ร้อยโยงเข้าด้วยกันโดยแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสักและแม่น้ำน้อย ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน และความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับประวัติศาสตร์ชาติ มีเหตุการณ์สำคัญในอดีตมากมายที่จารึกอยู่ในประวัติศาสตร์ชาติไทย และยังส่งผลถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะพื้นที่ท่องเที่ยว

ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดคือ “นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา” ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (พระสิทธิหเสนี และคณะ, 2562, น. 1269) โดยองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือที่อีกชื่อว่า องค์การยูเนสโก เมื่อปี พ.ศ. 2534 และสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงดำเนินการจัดทำกิจกรรม “ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม” ขึ้นโดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวจากบริบทพื้นฐานทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ประกอบร่วมกับงานรำลึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เน้นการดำเนินกิจกรรมช่วงเวลาค่ำและวันสุดสัปดาห์ให้กิจกรรมต่างๆ การท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อรวมถึงพฤติกรรมของคนในยุคปัจจุบัน (ภรภัทร กิตติมหาโชค, 2561, น. 43) ที่นิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามกระแสละคร ภาพยนตร์ที่เป็นปรากฏการณ์ในช่วงหนึ่ง ทำให้เป็นแรงจูงใจหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวจากนอกพื้นที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 โรคระบาดนี้เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2562 โดยโรคระบาดนี้ส่งผลกระทบต่ออย่างทั่วโลกทั้งวงกว้างโดยได้รับผลกระทบทางตรงอย่างไม่สามารถปฏิเสธได้ โดยเชื่อมโยงไปถึงระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือ โควิด- 19 ชนิดนี้มีอัตราการระบาดของเชื้อที่ปรับตัวเองให้สามารถติดเชื้อได้อย่างง่าย โดยสามารถเข้าไปในเซลล์ต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ และก่อตัวเป็นโรคโควิด-19 โดยโรคนี้อย่างสามารถแพร่กระจายจากติดต่อกันระหว่างบุคคล คนหนึ่งไปสู่อีกอีกบุคคลหนึ่งได้ผ่านทางฝอยละอองหรือสารคัดหลั่งจากจมูกหรือปากของร่างกายของแหล่งเชื้อ (วิรุณข ไตรรัตน์โนภาส และคณะ, 2564, น. 134) โรคระบาดดังกล่าวได้ส่งผลกระทบกว้างอย่างเป็นนามธรรมจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 นั้นยังคงส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านด้านการเดินทาง อาทิ สายการบิน ธุรกิจในด้านที่พัก โรงแรมหรือโฮมสเตย์

รวมไปถึงในอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว บริษัททัวร์ ธุรกิจ ต่าง ๆ และส่งผลสู่รูปแบบการจัดกิจกรรมของการท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมต่างได้รับผลกระทบอย่างมากและเป็นวงกว้างผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่ทำการด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยจึงควรที่จำเป็นต้องเป็นต้องมีแนวทางเตรียมความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับกับการระบาดของโควิด-19 และการเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่ หรือ New normal (ศุภลักษณ์ ศรีวิไล และรุ่งเรือง ทองศรี, 2564, น. 414) รองรับหลังจากภาครัฐมีการผ่อนปรนให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคตที่ได้หยุดชะงักมาหลายปี

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า สถานการณ์โรคระบาดที่ทุกคนประสบปัญหา เป็นมูลเหตุของการต้องระงับการท่องเที่ยวหรือการดำเนินชีวิตในทุกพื้นที่ เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 แต่หลังจากการปรับตัวของการดำเนินชีวิตมนุษย์ องค์กร ภาครัฐ เอกชน หรือทุกคนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเราไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า ต้องมีการปรับตัวรับมือและดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนทั้งทางเศรษฐกิจอีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ที่ได้วางแผนหรือกำหนดไว้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ หนึ่งจังหวัดที่ได้รับผลกระทบทางตรงอย่างมาก เนื่องด้วยเป็นจังหวัดที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว ได้ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศประกอบกับด้านภูมิศาสตร์เป็นหนึ่งในจังหวัดที่สามารถเที่ยวในรูปแบบจำนวนเพียง 1-2 วัน สอดคล้องกับวันหยุดพักผ่อนของบริบทประเทศไทย อีกทั้งองค์ประกอบสิ่งสนับสนุนอื่นเช่น ราคาอาหาร สินค้า ที่พักที่ราคาไม่สูงมากถ้าเปรียบเทียบกับเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ รวมถึงมีมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดมายาวนาน จนกลายเป็นแหล่งศึกษาได้ในอีกรูปแบบหนึ่ง และเมื่อได้มีการประกาศปรับผ่อนปรน จากมาตรการโรคระบาด โควิด-19 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงได้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแผนยุทธศาสตร์

ที่ได้วางไว้เพียงมีการปรับเปลี่ยน ให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ยุคปัจจุบัน และอาจเป็นความท้าทายหนึ่งของคณะผู้จัดงานและดำเนินงาน บทความนี้จึงเขียนขึ้นเพื่อบันทึกเหตุการณ์ การปรับตัวของหลาย ๆ หน่วยงานที่ต้องดำเนินงานพร้อมกันในรูปแบบของอีเวนต์ ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 และสะท้อนไปถึงความต้องการพื้นฐาน การปรับตัวของมนุษย์เมื่อต้องอยู่ร่วมกับบางสิ่งมาเป็นเวลานาน อีกทั้งการปรับตัวจากผลกระทบที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของบุคคลในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบกับบทบาทของการดำเนินการของทุกภาคที่ต้องทำงานร่วมกัน ทั้งในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและ ในฐานะนักท่องเที่ยว ที่ต้องร่วมมือข้ามผ่านสถานการณ์นี้ หรือการท่องเที่ยวอาจเป็นสิ่งเพื่อสร้างความสุนทรีย์ให้แก่บุคคล สังคม และการเติมพลังเชิงบวกให้แก่กันในรูปแบบหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษารูปแบบการปรับตัวการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยรูปแบบการจัดอีเวนต์จากการจัดงานรำลึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราช หลังจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 เพื่อนำไปสู่รูปแบบกิจกรรมอื่น ๆ ในการปรับตัวของการจัดกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทที่เหมาะสม

การดำเนินการศึกษา

ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และประเด็นคำถามในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ ผู้ให้ข้อมูลคือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม นักท่องเที่ยว ประกอบกับการลงพื้นที่

สังเกตการณ์การดำเนินการจัดกิจกรรม ประกอบกับการศึกษาข้อมูลจากสื่อดิจิทัล เอกสารทางวิชาการ เพื่อให้ได้รายละเอียดสมบูรณ์ครบถ้วน

บริบทการท่องเที่ยวไทยในปัจจุบัน

ประเทศไทย เป็นประเทศที่นับได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาจากทั่วโลก ให้ความสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก อาจด้วยเพราะเนื่องจากประเทศไทยมีการเดินทางที่สะดวก รวมถึงในด้านอาหารที่มีรสชาติดีถูกปากและเป็นที่ยอมรับได้ในระดับสากล เราจะสามารถเห็นหลากหลายธุรกิจที่พัฒนาและเกิดขึ้นจากแวดวงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย และได้การพัฒนาจนเติบโตจากการท่องเที่ยวไทยอย่างมากและรวดเร็ว จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 มุ่งเน้นในการลดความเหลื่อมล้ำ กล่าวถึงสังคมมีความเป็นธรรม ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพ และมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง ตามหลักการที่ว่าด้วย ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยรูปแบบการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2560, น. 3) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ได้มีการกำหนดเป้าหมายว่าอย่างชัดเจนว่า ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 3 ล้านล้านบาท และอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 30 ของด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของประเทศไทย ไม่สามารถขับเคลื่อนไปให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ที่ได้มีการกำหนดไว้ มูลเหตุจากปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้คือ สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19

การท่องเที่ยวไทยมิติหลังสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือว่าได้รับผลกระทบอย่างหนักในการระบาดของสถานการณ์โควิด แต่เนื่องจากการท่องเที่ยวยังเป็นเสมือนเส้นเลือดใหญ่ในการขับเคลื่อนธุรกิจในประเทศ การท่องเที่ยวจึงมีการปรับตัวเป็นอย่างมาก เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ ในรูปแบบค่อย ๆ พื้นฟูและยังต้องใช้เวลากอีกซีกพักใหญ่ กล่าวคือ กำลังซื้อของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติลดลงหรือขาดกำลังซื้อ เนื่องจากบางคนขาดรายได้มาเป็นเวลานานระหว่างสถานการณ์โควิด อีกทั้งมาตรการเว้นระยะห่างและสุขอนามัยต่าง ๆ ทำให้ต้นทุนของผู้ประกอบการสูงขึ้น เป็นเหตุให้ราคาการท่องเที่ยวแพงขึ้น รวมไปถึงจนถึงนักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป โดยนักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวแบบปลอดภัยมากขึ้น เช่น นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวชุมชนนอกเมืองมากกว่าในเมือง นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางด้วยตนเองมากกว่าไปกับบริษัททัวร์ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับความสะอาดมากกว่าสิ่งอื่นใด พฤติกรรมแบบนี้จะเรียกว่า การท่องเที่ยววิถีใหม่ สอดคล้องกับ จารุณี ศรีบุรี (การสื่อสารส่วนบุคคล, 2565, สัมภาษณ์) อาจารย์ภาควิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้กล่าวถึงรูปแบบการท่องเที่ยวกล่าวว่า

“การปรับตัวของการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด ในปัจจุบันจึงเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนวัฒนธรรมให้มากขึ้น และควรเน้นนักท่องเที่ยวจำนวนน้อยที่มีคุณภาพมากกว่าเน้นปริมาณเหมือนเมื่อก่อน รวมไปถึงจนถึงทุกจุดของการท่องเที่ยวต้องมุ่งเน้นด้านความปลอดภัย เพื่อเพิ่มความมั่นใจจากสถานการณ์ดังโรคโควิด-19 และได้เกิดการซื้อซ้ำ”

และสอดคล้องกับ ดุจตะวัน กันไทยราษฎร์ (2565, สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยา การการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตได้กล่าวถึงรูปแบบการท่องเที่ยวว่า

...“จากสถานการณ์โควิด 19 การท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ด้วยความกังวลจากโรคระบาด และความกังวลเรื่องเศรษฐกิจทั้งส่วนตัวและส่วนรวมนอกจากนี้รูปแบบการท่องเที่ยวก็จะเปลี่ยนไป กล่าวคืออาจจะต้องลดจำนวนคนลงเพื่อลดความแออัด ลดการสัมผัส การรวมกลุ่มจำนวนมาก การท่องเที่ยวที่เป็นการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มจะนิยมมากขึ้น”...

เห็นได้ว่าการท่องเที่ยว เป็นหนึ่งกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบทั้งในเชิงเศรษฐกิจสังคมและประเด็นอื่น ๆ ในส่วนของเทคโนโลยีสามารถนำมาช่วยในการดำเนินการท่องเที่ยวได้เช่นกันเพราะรูปแบบนั้นสะดวก ลดการสัมผัสได้มาก ไม่ว่าจะเป็นการชำระเงินด้วยแอปพลิเคชัน การจองที่พัก ร้านอาหารล่วงหน้า การซื้อบัตรท่องเที่ยวตามเวลาที่สะดวก รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการท่องเที่ยวเสมือนจริง สำหรับผู้ที่ยังไม่ยอมออกเดินทางแต่อยากเปลี่ยนบรรยากาศ ดังนั้นสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวในยุคนี้ต้องปรับตัวในด้านมาตรการความปลอดภัยและด้านรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างมากนั่นเอง

การงานจัดอีเวนท์กับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การจัดงานอีเวนท์ คือหนึ่งในรูปแบบการการจัดกิจกรรมพิเศษ หรือที่เรียกว่า Special Event รวมถึงการสื่อสารการตลาดผ่านกิจกรรม Event Marketing ที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในยุคปัจจุบัน สามารถยกตัวอย่างเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีบริการ การวางแผนจัดงาน

และมีการจ้างงานเกือบหนึ่งแสนคน (IBISWorld, 2012, น. 1) การสื่อสารการตลาดผ่านกิจกรรมทางด้านอีเวนท์จึงให้ผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) สูงกว่าวิธีการสื่อสารอื่น ๆ รูปแบบการจัดงานอีเวนท์คือหนึ่งรูปแบบของการจัดงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเราสามารถเห็นได้ว่าทุกกิจกรรมในการจัดงาน ไม่ว่าจะเป็นเทศกาลต่าง ๆ นิยมใช้การขับเคลื่อนด้วยรูปแบบการจัดงาน ในลักษณะนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบวก รวมถึงในบางรูปแบบการจัดงานยังเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในมิติหนึ่ง ในด้านการจัดการทางด้านศิลปวัฒนธรรมหรือแม้แต่การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในสถานการณ์โควิด 19 เป็นที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าเราต้องอยู่ร่วมกับสถานการณ์ดังกล่าวมาเป็นระยะเวลา 3 ปี และยังมีสอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ วันศนิ กระจ่างยุทธ (2565, สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำหลักสูตรนวัตกรรมการจัดการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวว่

...“การจัดการในด้านต่าง ๆ ต้องมีการปรับตัวมากขึ้นมีการวางแผนรองรับต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐและการปรับตัวให้อยู่รอดในด้านธุรกิจหรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ ผู้คนที่เข้ามาใช้บริการอีกทั้งยังต้องยอมรับกับวิธีการดำเนินงานในรูปแบบใหม่ให้ได้ เพราะโควิด 19 เกิดขึ้นมาแล้วสิ่งที่ตามมาคือการแก้ไขและอำนวยความสะดวกโดยใช้เทคโนโลยีที่เข้ามาตอบสนองเมื่อเทคโนโลยีเกิดขึ้นมาแล้วมันจะไม่มีทางหายไป”...

ถึงแม้ในอนาคตสถานการณ์โรคระบาดจะจบลงหรือบุคคลสามารถปรับตัวเขาก็วิถีปฏิบัตินี้ได้แต่สิ่งที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ในเรื่องการจัดการเทคโนโลยีนั้นให้เหมาะสมกับการจัดการทางด้านวัฒนธรรม รูปแบบอีเวนท์ในการจัดงานทางด้านการท่องเที่ยวก็เช่นเดียวกันที่ต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ไม่สามารถกำหนดได้

ศิลปะการแสดงกับการท่องเที่ยว

ศิลปะการแสดง หรือการละครฟ้อนรำ อีกรูปแบบหนึ่งที่แฝงอยู่ การจัดอีเวนท์การดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ บริบทสังคมไทยในปัจจุบัน ในทุกงานจะมีการจัดมหรสพด้วยเสมอ อาทิ การแสดงนาฏศิลป์ไทย การแสดงพื้นบ้าน โขน หรือในลักษณะเทศกาลดนตรี องค์ประกอบด้านศิลปะ การแสดงในมิติด้านการท่องเที่ยวยังแฝงไปด้วย ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ที่มีความหมายของชุมชนคติความเชื่อและบทบาทที่อาจสอดแทรกอยู่ ศิลปะการแสดงกับแนวทางในการจัดเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ท่องเที่ยว การแสดงเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจึงต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับงาน รวมถึงด้านสื่อบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความทันสมัยในปัจจุบัน (อาจารย์ รุ่งเจริญ, 2557, น. 55) บทบาทของศิลปะการแสดงจึงได้เข้ามา มีส่วนร่วมกับบริบทการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดำเนินการใช้กิจกรรมหลักที่มีการผสมผสานในรูปแบบอีเวนท์และศาสตร์ ด้านศิลปะการแสดง มีการขับเคลื่อนรูปแบบการดำเนินกิจกรรม ด้วยกระบวนการทางศิลปะการแสดง ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินนาฏศิลป์ไทย ที่มีการนำเสนอผ่านการรำรำ ศิลปะการละคร โขน รวมถึงศิลปะการแสดง รวมถึงการบรรเลงดนตรี (จินตนา สายทองคำ, 2561, น. 51) เพื่อเสริมความน่าสนใจในการท่องเที่ยวของพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรณีศึกษา: งานรำลึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การจัดงานรำลึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นกิจกรรมย่อย ในโครงการพัฒนาและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และ ศาสนา กิจกรรมหลัก ส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยเทคโนโลยี คือส่งเสริมการท่องเที่ยว

เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมโดยในโครงการมี วัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. เพื่อกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวและใช้จ่ายในพื้นที่ 2. เพื่อเผยแพร่ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยหน่วยงานผู้จัดงานได้กำหนดขอบเขตและรายละเอียดงานในการดำเนินงานคือ จัดงานรำลึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ณ พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทุ่งภูเขาทอง หรือสถานที่อื่นๆ ตามความเห็นชอบ ของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 วัน เวลาประมาณ 16.00-22.00 น. โดยจากกิจกรรมดังกล่าวได้ดำเนินการจัดโครงการ ในบริเวณพื้นที่อุทยานประวัติพระนครศรีอยุธยา ณ วัดมหาธาตุ โดยกำหนดจัดเป็นพื้นที่การแสดงแสง สี เสียง และสื่อผสม และจัดจำหน่ายสินค้า การออกธำเนาะอาหาร และในส่วนพื้นที่บริเวณวัดหลังคาขาว จัดให้เป็นพื้นที่เวทีที่ใช้เสวนาทางวิชาการ โดยรูปแบบของการจัดงานรำลึกพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเด็นหลักดังนี้ คือ

1) **ด้านสถานที่** กำหนดจัดให้มีพื้นที่สำหรับการแสดง ความกว้างยาว ไม่น้อยกว่า 8 x 15 เมตร ประกอบด้วย พร้อมด้วยระบบแสงและระบบเสียง ที่มีคุณภาพ ประกอบโครงสร้างฉากหลังการแสดงที่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดงาน และมีจอแสดงผลขนาดใหญ่ หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า LED ขนาดไม่น้อยกว่า 3x2 เมตรจัดให้มีอ้อมจรรยาผู้ชมพร้อมที่นั่งหน้าเวที รองรับผู้ชมได้อย่างน้อย 800 คน โดยในการจัดงานทำการปรับลดพื้นที่กลางแจ้งแค่จำนวน 300 ที่นั่งพร้อมเก้าอี้โซฟาสำหรับประธานหรือแขกผู้มีเกียรติตามความเหมาะสม ซึ่งจะต้องมีพื้นที่ระยะห่าง 1 เมตรตามมาตรการควบคุมโรค และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยในกรณีที่มีผู้รับชมเกินกว่าจำนวนเก้าอี้ที่ทางผู้จัดได้เตรียมไว้ นักท่องเที่ยวจะไม่สามารถเข้ารับชมการแสดงได้ และกำหนดออกแบบและจัดให้มีนิทรรศการ เพื่อให้ผู้มาเยี่ยมชมกิจกรรมภายในงานทราบถึง พระราชประวัติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช รวมทั้งประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยาที่เกี่ยวข้อง มีการออกแบบและจัดให้มีจุดถ่ายภาพ

ประจํางาน ที่แสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะของงานรำลึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ความสวยงามดึงดูด โดดเด่น เชื่อมโยงกับแนวคิดของงาน โดยนำเอาความโดดเด่นของแสงไฟส่องสว่างมาผสมผสานให้เกิดความสวยงามยามกลางคืน เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวถ่ายภาพและนำไปเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ โดยรูปแบบการดำเนินกิจกรรมดำเนินไปในรูปแบบลักษณะของการจำลองเหตุการณ์สถานการณ์ตกแต่งเสมือนจริงบรรยากาศที่ย้อนยุค โดยใช้สถานที่ภายในอุทยานประวัติศาสตร์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาร่วมงาน เกิดการรับรู้ทางด้านความรู้สึก เกิดสุนทรีย์ภายใน ความรับรู้ทางมายาคติหรือภาพที่จำลองขึ้นของนักท่องเที่ยวโดยมีวัตถุหรือการแทรกความหมายแฝงที่มีสัญลักษณ์นั้น ๆ (วรรณพิมล อังคศิริสรพรพ, 2554, น. 1) นอกจากนั้นยังกำหนดจัดให้มีร้านอาหาร น้ำดื่มและสินค้าอื่น ๆ จำนวนกว่า 50 ร้านค้า โดยผู้จัดงานยังจัดเตรียมพื้นที่สำหรับนั่งพัก รับประทานอาหาร รองรับได้ไม่น้อยกว่า 300 ที่นั่งตามแบบมาตรฐานการที่มีระยะห่างอย่างเข้มงวด

2) มาตรการการควบคุมสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19

การจัดงานรำลึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ได้ดำเนินการจัดในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2565 ยังคงอยู่ในช่วงของการเฝ้าระวังจากสถานการณ์โรคระบาด โดยผู้จัดกิจกรรม กำหนดให้มีการจัดจุดคัดกรองผู้เข้าร่วมงานตามแนวทางป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบด้วยการตรวจวัดอุณหภูมิ การดำเนินการลงทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม การจัดบริการเจลแอลกอฮอล์ตลอดทั้งการจัดกิจกรรม นอกเหนือจากรายละเอียดในเบื้องต้นแล้ว ผู้จัดงานยังคงมีข้อกำหนดให้ผู้เข้างานต้องแสดงผลการตรวจเชื้อโควิดภายใน 72 ชั่วโมง หรือแสดงใบยืนยันการฉีดวัคซีนจำนวน 2 เข็มเป็นอย่างน้อย โดยในกรณีที่ผู้ร่วมงานไม่มีข้อมูลเบื้องต้นแสดงแต่ยืนยันที่จะเข้าชมงาน ทางคณะผู้ดำเนินงานมีจุดบริการการตรวจ ATK ให้โดยมีเจ้าหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงการใช้ระบบฐานข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนในการแสดงข้อมูลจากแอปพลิเคชันเพื่อการแสดงที่ถูกต้อง

และป้องกันการแสดงข้อมูลที่ผิดพลาด อีกทั้งมีการปิดทางเข้าออกพื้นที่บริเวณงานอย่างรัดกุมประกอบกับการสุ่มตรวจ ATK ในพื้นที่บริเวณการจัดงาน นับว่าเป็นการปรับตัวเชิงรุกและปฏิบัติอย่างจริงจัง สอดรับกับการให้สัมภาษณ์ของผู้ดำเนินงานเจ้าหน้าที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พิสิทธิศักดิ์ คำวรรณ กล่าวว่ (2565, สัมภาษณ์)

“เป็นที่ทราบดีว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ควบคุมสีฟ้า จึงทำให้ผู้ดำเนินการจัดงานต้องมีมาตรการที่รัดกุมตามมาตราฐานของกระทรวงสาธารณสุข และมีการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบว่าปฏิบัติได้จริงตามแผนที่นำเสนอไว้และได้ปฏิบัติจริง ถือเป็นแนวทางให้กับการจัดงานอื่น ๆ ในอนาคตอย่างเป็นรูปธรรม”

และจากการลงพื้นที่ในการสังเกตการณ์ และเก็บข้อมูลผู้เขียนสามารถอธิบายได้ว่า การจัดงานอยู่ในช่วงระหว่างผ่อนปรนมาตรการในระยะแรก ผู้จัดงานคำนึงถึงการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวเป็นอย่างมาก จึงมีมาตรการที่ปฏิบัติอย่างจริงจัง สม่่าเสมอทุกขั้นตอนเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความราบรื่น และเพิ่มความมั่นใจแก่ผู้ที่มาร่วมงาน

3) กิจกรรม การแสดงภายในงาน โดยการจัดกิจกรรมการดำเนินหรือรูปแบบมหรสป การจัดกิจกรรมในงานนี้นั้น นำเสนอในการจัดการแสดงเป็นรูปแบบแสง สี เสียง โดยผู้จัดงานได้กำหนดรายละเอียดไว้ดังนี้คือ ณ บริเวณลานวัดมหาธาตุเป็นการแสดง ณ ลานการแสดงหลัก จัดการแสดงแสงเสียงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จำนวนอย่างน้อย 3 วัน รายละเอียดอย่างน้อยดังนี้ กำหนดให้การแสดงมีความยาวไม่น้อยกว่า 30 นาที จำนวน 1 ชุดการแสดง นำเสนอเป็นจุดขายของงาน ที่มีผู้เข้าร่วมทำการแสดงไม่น้อยกว่า 50 คน เน้นนักแสดงที่เป็นบุคคลในพื้นที่ ประกอบกับศิลปินเพื่อกระตุ้นความน่าสนใจของการจัดงาน รวมถึงมีโครงสร้างอุปกรณ์ประกอบฉากและประกอบการแสดง เสมือนจริงในพื้นที่โบราณสถาน นำเสนอการแสดง

บทการแสดงขึ้นใหม่สำหรับงานนี้โดยเฉพาะ ประกอบการแต่งกายที่สมจริง กับยุคสมัยในการแสดง การดำเนินเรื่องหลักของการแสดงเน้นการสร้างพลังใจ การสร้างพลังความเข้มแข็งในการสื่อสารจากการแสดง สอดคล้องกับ นิมิตร พิพิธกุล (2565, สัมภาษณ์) ศิลปินศิลปาธร ผู้กำกับ เขียนบท และออกแบบ การแสดงในการจัดกิจกรรม และยังให้มีการจัดการแสดงจุดเด่นของการจัดงาน ระหว่างการแสดงแสงเสียง โดยจัดการแสดงศิลปวัฒนธรรม หรือศิลปะการต่อสู้ หรือกิจกรรมอื่นๆ ตลอดทั้ง 5 วัน เพื่อเป็นการแสดงนำเข้าของการแสดง แสง สี เสียงโดยการจัดการแสดงย่อยภายในงาน จากรูปแบบการจัดการแสดง แต่ละชุด เนื่องด้วยเป็นงานที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของกรุงศรีอยุธยาทางผู้จัด การแสดงขึ้นฉากจึงได้นำระบำอยุธยามาจัดไว้ในรายการแสดงของแต่ละวัน เพื่อให้สอดคล้องกับงานที่จัด และยังมีระบำเบ็ดเตล็ดที่มีความงามทั้งท่ารำ และบทเพลง เพื่อให้ผู้ชมเกิดสุนทรียะในการรับชม ทั้งนี้ผู้จัดการแสดงยังได้นำการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภาคในประเทศไทยมาจัดไว้ในรายการ เพื่อให้ประชาชนที่เข้ามาเข้าชม ได้เห็นถึงความสวยงามของวัฒนธรรม ที่หลากหลาย เนื่องด้วยอยุธยาถือว่าเป็นเมืองพหุวัฒนธรรมสอดคล้องกับ การสัมภาษณ์ผู้ออกแบบการแสดงย่อยประกอบในงาน สรวีย์ อาษาไชย (2565, สัมภาษณ์)

4) ด้านสื่อ จัดให้มีการถ่ายทอดสดกิจกรรมในงานทุกวัน โดยทีมงาน ถ่ายทอด Outside Broadcasting Switching ด้วยระบบ Full HD โดยการถ่ายทอดมีการตัดต่อภาพโดยใช้เทคนิคทางด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาผสมผสาน เผยแพร่ภาพผ่านทางหน้าเพจเฟซบุ๊ก “Ayutthaya Tourism and Sports” โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ที่ไม่สามารถเข้าร่วมชมงานเนื่องจาก จำกัดจำนวนผู้เข้าชมงาน

สรุป

การจัดงานงานรำลึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในช่วงปลายเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2565 ที่ผ่านมามีเป็นความท้าทายของการจัดงานเป็นอย่างมากเนื่องจาก กำหนดการจัดงานคือช่วงเดือน เมษายนของทุกปีโดยในปี พ.ศ.2564 ได้มีมติให้ปรับเลื่อนการจัดงานจากเดิมเป็นช่วงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2565 โดยต้องจัดอย่างรัดกุมเนื่องจากโรคระบาดอีกด้วย

การปรับตัวในการจัดงานอีเวนต์เชิงวัฒนธรรมหลังสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 การท่องเที่ยวในรูปแบบการจัดงานอีเวนต์ โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมเป็นตัวขับเคลื่อนขับเคลื่อนเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่น่าสนใจและควรส่งเสริม เพราะในช่วงระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมาจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 เป็นตัวแปร ในการงดการจัดกิจกรรมทุกประเภท ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ ที่หยุดหรือชะลอตัวไปทั่วโลกอย่างเห็นได้ชัด การบูรณาการศาสตร์เหล่านี้ เข้าหากันเพื่อเป็นการเสนอแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นถึงการปรับตัว หลากหลายวิธีต้องเร่งปฏิบัติเพื่อความคงอยู่ การท่องเที่ยวนับเป็นสิ่งที่สำคัญ ในการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทย จากสถานการณ์โควิดยิ่งชี้ชัดได้ว่า อุตสาหกรรมแขนงนี้มีอิทธิพลเป็นอย่างมากหากเราไม่สามารถขับเคลื่อน การท่องเที่ยวได้ก็อาจส่งผลไปถึงอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง เช่น ด้านโรงแรม ที่พักอาศัย การโทรคมนาคมระหว่างประเทศ การบิน การขายผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน การซื้อขายหมุนเวียนในท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ มักเกิดจากมูลค่าการจับจ่ายจากนักท่องเที่ยวท่องเที่ยวทั้งสิ้น

ศิลปะการแสดง คือ หนึ่งในศาสตร์ที่เป็นตัวเชื่อมสัมพันธ์ของ การท่องเที่ยวไทยผ่านตัวแปรที่เป็นทุนทางวัฒนธรรมโดยสามารถเชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่เป็นโบราณสถานที่มีอยู่ ผสานภูมิปัญญา ท้องถิ่น ศาสนา สร้างเป็นกิจกรรมหลักและสามารถส่งเสริม ในด้านการตลาด

ของการท่องเที่ยวลักษณะทางประวัติศาสตร์จะสามารถทำให้เกิดรายได้ให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนครัวเรือนหรือเกิดกระแสเงินสดจากการจับจ่าย ศิลปะการแสดงคือมหรสพที่มีความเป็นสากลที่ทุกคนหากต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรม หรือต่างภาษาหากรับชมแล้วมักมีความเข้าใจถึงการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และถือเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การสร้างอีเวนต์หนึ่งงาน การแสดงที่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการดึงดูดผู้คนให้มารับชม เพื่อสร้างความบันเทิงใจ เกิดสุนทรียภาพ สุนทรียศาสตร์ผ่านการรับชม

บทความวิชาการเรื่อง การปรับตัวในการจัดงานอีเวนต์เชิงวัฒนธรรม หลังสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 กรณีศึกษา: กิจกรรมงานรำลึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ฉบับนี้เขียนเพื่อเป็นการบันทึกข้อมูลและถ่ายทอดผ่านมุมมองของผู้เขียนที่มีการอ้างอิงตามหลักวิชาการ เพื่อให้เห็นถึงการปรับตัวของการท่องเที่ยว งานอีเวนต์และศิลปะการแสดง หลากหลายศาสตร์ที่ผสมผสานอย่างลงตัวเพื่อความอยู่รอด อีกทั้งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมรูปแบบอื่น ๆ ที่อาจมีความคล้ายหรือใกล้เคียง ให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางแนวปฏิบัติได้ เพราะอย่างไรก็ตามการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยผ่านการท่องเที่ยว นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้น ๆ ที่สามารถสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ การใช้ต้นทุนทางวัฒนธรรมเป็นจุดเด่นในการดึงดูดทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณี อาหาร สิ่งเหล่านี้คือภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดมาจากอดีตสู่ยุคปัจจุบัน เพียงแต่เราทุกคนต้องปรับตัวให้เข้ากับวิถีใหม่ที่ปรับเปลี่ยนไปโดยบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรใดปรับตัวได้รวดเร็วบุคคลหรือองค์กรนั้นมักได้เปรียบเชิงธุรกิจเสมอ บทความนี้จึงเขียนเพื่อบันทึกขั้นตอนการจัดงานที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นตัวดำเนินกิจกรรมผ่านการจัดงานอีเวนต์ โดยมีการใช้ศาสตร์ศิลปะการแสดงเป็นจุดเด่น ในมิติหลังสถานการณ์โควิดเพื่อให้เห็นถึงการปรับตัวที่สามารถทำได้จริงและยังคงอยู่ในมาตรการที่ภาครัฐควบคุม สิ่งเหล่านี้ล้วนมีประโยชน์ทั้งในเชิงวัฒนธรรม เชิงธุรกิจทั้งสิ้น เพราะเราไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า ในอนาคต

โลกของเราอาจมีการแพร่ระบาดของโรคชนิดอื่น ๆ มากอีกหรือใหม่ แต่มนุษย์ยังคงต้องการสิ่งที่สามารถมาสร้างความสุนทรีย์ของจิตใจเพื่อการสร้างกำลังใจที่ดีในการดำเนินชีวิตหรือเพื่อลดความกังวลใจ หรืออาจกล่าวได้ว่า ศิลปะวัฒนธรรมของไทยนอกจากประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วนั้น ศิลปะวัฒนธรรมถือเป็นสิ่งสำคัญของชาติไทย เพราะศิลปะวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ที่บันทึกเหล่านี้เป็นมรดกทางภูมิปัญญาหรือความภาคภูมิใจของมหาวีกรรมขององค์พระมหากษัตริย์ไทยตามประวัติศาสตร์ที่ถูกบันทึกเรื่องราวไว้ อีกทั้งประโยชน์ของการจัดงานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนี้ยังสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของกระทรวงวัฒนธรรมที่กล่าวว่า “วัฒนธรรมสร้างคนดี สร้างสังคมดี สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน” อาจกล่าวได้ว่าประวัติศาสตร์ชาติไทยเหล่านี้ เป็นตัวสะท้อนความภาคภูมิใจของชาติไทยผสานการท่องเที่ยวที่เสริมมูลค่าและสร้างประสบการณ์สุนทรีย์อย่างไร้ขีดจำกัด

เอกสารอ้างอิง

- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2560). *สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปะวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 – 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรมมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- จินตนา สายทองคำ. (2561). *นาฏศิลป์ไทย รำ ละคร โขน*. กรุงเทพฯ: นุชาการพิมพ์.
- พระสิทธิเทสนี และคณะ. (2562). มรดกโลกจังหวัดพระนครศรีอยุธยา: ปัญหา อุปสรรค และกระบวนการจัดการของภาคีเครือข่ายในพื้นที่. *วารสารมหาจุฬานครธรรมศน์*. 3(3), 1267-1280.
- ภรภัทร กิตติมหาโชค. (2561). พฤติกรรมการเปิดรับและเนื้อหาละครบุพเพสันนิวาสที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมตามกระแสนิยมไทยของผู้รับชม. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมนิต้า*. 5(2), 41-61.
- วรรณพิมพ์ อังคสิริสรพ. (2554). *มายาคติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ.
- วีรณัฐ ไตรรัตน์ภาส และคณะ. (2564). แนวทางการปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน*. 27(4), น. 132 - 144.
- ศุภลักษณ์ ศรีวิไล และรุ่งเรือง ทองศรี. (2564). การแพร่ระบาดของ โควิด-19 ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย. *วารสารการบริหารนิติบุคคล และนวัตกรรมท้องถิ่น*. 7(8), 405-416.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

อาจารย์ รุ่งเจริญ. (2557). การใช้เอกลักษณ์จากศิลปะการแสดงพื้นบ้าน เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาจังหวัด สุพรรณบุรี. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ*. 16(1), 47-56.

IBISWorld. (2012). *Trade show & event planning in the US: Market research report*. Retrieved from <http://www.ibisworld.com/industry/default.aspx?indid=1502&partnerid=ValuationResources>.